

Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.

Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2637 South Lawndale Ave.

Office of Publication: 2637 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXVI.

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO 23, ILL., TOREK, 22. FEBRUARJA (FEB. 22), 1944

Subscription \$6.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 37

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Japonci priznali težke izgube na Truku; odstavili glavno poveljstvo

Masni zavezniški bombni napadi na japonske baze se nadaljujejo. Enote ameriške bojne mornarice in letalske sile potopile in poškodovale čez tisoč japonskih ladij in parnikov od začetka vojne.—Čez dva tisoč ameriških letal metalo bombe na središča nemške letalske industrije.—Napadi na zavezniška mostišča na rimski fronti odbiti.—Ruske armade okupirale 114 vasi in naselbin v prodiranju proti Pskovu

New York, 21. febr.—Japonski radio v Tokiju je danes priznal, da so Američani povzročili veliko škodo z napadom na otočje Truk na srednjem Pacifiku. Radio pravi, da so Američani potopili Japoncem dve križarki, tri rušilce, 13 transportnih parnikov in 120 letal. Iz tega razloga sta bila odstavljeni dva glavna poveljnika, maršal Sugijama in admiral Osami Nagano. Premier Tojo je osebno prevzel mesto šefa generalnega štaba.

Zavezniški stan na Pacifiku. 21. febr.—Masni zavezniški bombni napadi na Rabaul, japonsko mornarično in letalsko bazo na Novi Britaniji, se nadaljujejo. Zavezniki so v treh napadih vrgli 123 ton bomb na letališče pri Rabaulu, ki so razbile več japonskih bojnih letal na tleh, vojaške objekte in druge naprave. V spopadu v zraku so zavezniki sestrelili 13 japonskih letal.

Japonske pozicije na drugih otokih so bile tarča bombardiranja iz zraka. Bombne padale na otočje Admiralty, Cape St. George, Lorengau in Engebi. Ameriške čete in pomorščaki, ki so se izkrcali na otoku Eniwetoku v Maršalski grupi, so konsolidirali svoje pozicije. Prve čete so se izkrcale zadnji četrtek. Poveljnik ameriške invazijske sile je polkovnik John T. Walker.

New Delhi, Indija, 21. febr.—Odelki štirinajste britske armade so razpršili glavno japonsko silo v seriji napadov na fronti pri Arakanu, zapadna Burma, poročala glavni stan admirala Louisa Mountbattena, vrhovnega poveljnika zavezniške oborožene sile v južnovzhodni Aziji.

Napadi so se pričeli v soboto in britske čete so dosegle uspehe v vseh sektorjih fronte. Operacije sile na kopnem so podpirala ameriška letala z bombardiranjem japonskih pozicij.

Washington, D. C., 21. febr.—Enote ameriške bojne mornarice in letalske sile so potopile najmanj 310 japonskih ladij in 731 parnikov od začetka operacij na Pacifiku, poročala mornarični department. Devetnajst japonskih ladij in parnikov je bilo potopjenih v zadnjih dveh dneh v napadih na otok Truk, središče japonskega imperija na Pacifiku.

Ameriška sila prodira naprej na Pacifiku v smeri Tokija, pravi poročilo.

London, 21. febr.—Ameriška letalska sila dva tisoč bojnih letal in bombnikov je metala bombe na letalske tovarne v Nemčiji. Bombe so padale na Leipzig, Gotho, Berburg, Oscherleben, Brunswick in Halberstadt. Trži se, da so bombe, katere so vrgli ameriški letalci, uničile 25 odstotkov produkcije nemške letalske industrije. Letalska sila, ki se je udeležila napadov, je štela čez 15.000 mož. Ameriški letalci so sestrelili 61 nemških bojnih letal v spopadih v zraku, izgubili pa so 22 bombnikov in štiri bojna letala.

Zavezniški stan v Neaplju. 21. febr.—Nemški napori, da uničijo zavezniška mostišča na obrežju pri Rimu, so se izjalovili.

pravijo poročila s fronte. Odelki pete armade so s podporo bojnih letal zdobili sovražnika v središču fronte. Naskoki šestih nemških divizij feldmaršala Alberta Kesselringa so bili zdrobljeni pod točo izstrelkov, katere so bruhale zavezniške topniške baterije. Veliko število nemških vojakov, omamljenih od bombardiranja, se je podalo. Pozorišče najljubejših bitk je bilo pri Carrocetu. Zavezniki stan poročajo, da so bile ameriške izgube neznatne v primeri z nemškimi. Ameriške oklopne kolone zdaj napadajo pozicije nemške pehote.

London, 21. febr.—Tri ruske armade, ki prodirajo proti Pskovu, železniškemu križišču, kjer se odpira pot v baltičke države, so okupirale nadaljnjih 114 vasi in naselbin, poročala Moskva. Sto izmed teh vasi se nahaja na zapadni strani Staraje Ruse, železniškega centra, ki so jo Rusi zasedli zadnji petek.

Rusi so v bitki v enem sektorju te fronte ubili čez 2200 sovražnikov in zaplenili ogromne količine orožja in streliva. Nemška bojna črta na severu med Dnom in Novosokolnikom se krha pod udarci ruske sile. Nacijska sila okrog 50.000 vojakov je deloma obkrožena in v nevarnosti uničenja. Moskva je poročala, da je bilo 73.000 Nemcev ubitih in 30.000 ranjenih v bitkah z Rusi na fronti pri Korsunu.

Možnost nove revolte v Argentini

Sest strank v tekmi za oblast

Montevideo, Urugvaj, 21. febr.—Možnost nove oborožene revolte v Argentini ni izključena, ker se šest različnih strank kosa za oblast, odkar je predsednik Pedro Ramirez pretrgal diplomatske odnose z Nemčijo in Japonsko.

Preizkušnja morda pride v prihodnjih treh dneh. Stranke, ki tekmujejo za kontrolo, so Ramirezova, bivšega predsednika Ramona Castilla, polkovnikov Perona in Avalosa, ki imata podporo pri armadi, pristašev generala Artura Rawsona, ekstremistov pod vodstvom Gustava Zuvirija, pristašev generala Gilberta in liberalci.

Doznavajo se, da je bila Argentina središče omrežja nemških špijonov in agentov, ki so pokličili v Berlin poročila o obrambnih korakih glede zaščite zapadne hemisfere. Omrežje je vključevalo tri različne grupe, ki so dobivale navodila od Heinricha Himmlerja, načelnika Gestapa, nacijske tajne policije, in članov nemškega generalnega štaba.

Churchillovo poročilo o poteku vojne

London, 21. febr.—Premier Churchill bo orisal potek vojnih operacij protisovražniku v poročilu parlamentu. To bo prvo poročilo od septembra preteklega leta.

Senat se izrekel za pomožno akcijo

Resolucija sprejeta po vroči debati

Washington, D. C., 21. febr.—Resolucija, da Amerika prispeva \$1.350.000.000 v sklad uprave Združenih narodov za pomoč in obnovo, je bila sprejeta v senatu po viharni debati s 47 proti 14 glasovom.

Pet amendentov je bilo sprejetih, preden je bila resolucija dana na glasovanje. Avtor enega, ki določa, da Amerika ne sme prevzeti obilicij brez kongresne odobritve, je senator Taft, republikanec iz Ohia. Drugi dodatki dajejo kongresu oblast glede razpolaganja z denarjem, ki ga Amerika prispeva v sklad administracije za pomoč in obnovo.

V teku debate je senator Burton K. Wheeler, demokrat iz Montane, predlagal, naj Amerika stori korake za ustanovitev Združenih držav Evrope, ki naj bi osvojile demokratična načela. Senator je izrazil dvom glede uresničenja ideje zaradi smernic, katere izvaja sovjetska Rusija. Wheeler se je izrekel proti programu, da bi Amerika prevzela glavno breme nasičevanja prebivalcev evropskih držav, katere je okupirala nemška oborožena sila, po osvoboditvi.

Ruski general Konev povišan

London, 21. febr.—Radijsko poročilo iz Moskve pravi, da je bil general Ivan S. Konev imenovan za maršala. On je poveljnik ruske armade, ki je obkrožila in uničila nemško oboroženo silo v pokrajini Kanev.

Stavka v detroit-skih tovarnah

Detroit, Mich., 21. febr.—Stavke in konflikti so zavrlj produkcijo v tovarnah Ford Motor Co., N. A. Woodworth Co. in Aluminum Co. of America. V teh je zavojevanih čez 2600 delavcev.

KAMPANJA ZA REVIZIJO MEZDNE FORMULE

Biro za delavsko statistiko kritiziran

MEANY PREDLOŽIL POROČILO

Washington, D. C., 21. febr.—Voditelj organiziranih delavcev so povečali ofenzivo, katere cilj je revizija ali odprava mezodne formule "malega jekla", in objavili poročilo z obdolžitvijo, da federalni biro za delavsko statistiko potvarja temeljna dejstva o naraščanju draginje v vojnem času.

George Meany, tajnik-blagajnik Ameriške delavske federacije, in R. J. Thomas, predsednik unije združenih avtnih delavcev, včlanjene v Kongresu industrijskih organizacij, sta objavila poročilo manjšine posebnega odbora, katerega je imenoval predsednik Roosevelt, z zahtevo za revizijo mezodne formule. Izjavila sta, da formula je v škodo delavcev in ograža produkcijo vojnega materiala.

Istočasno sta Zveza ameriških tovarnarjev in Ameriška trgovska zbornica izjavili po svojih reprezentantih, da poročilo dveh predstavnikov delavcev v odboru ograža predložitev soglasnega poročila vseh članov odbora. Poročilo Meanyja in Thomasa sta kritizirala Robert Gaylord, predsednik Zveze tovarnarjev, in Eric A. Johnston, predsednik Ameriške trgovske zbornice. Oba sta pozvala reprezentante delodajalcev, naj zagotovijo Williama Davisa, načelnika odbora, da se bodo omejili le na dejstva.

Meany, ki je v svojem in Thomasovem imenu predložil poročilo manjšine, je potem v govoru po radiu svetoval predsedniku Rooseveltu revizijo formule "malega jekla". Ta prepoveduje zvišanje mezde za več ko petnajst odstotkov nad točko, ki je prevladovala v januarju l. 1941. Meany je dejal, da so se življenjski stroški zvišali za 43,5% od omejenega datuma. Dalje je rekel, da korporacije, ki so udeležene v produkciji orožja, streliva in drugega bojnega materiala, grmadijo ogromne profite.

Ameriška okupacija Finske predlagana

Govornice o pogajanjih se vzdržujejo

Stockholm, Švedska, 21. febr.—Tukajšnji neuradni sovjetski krogi so zavzeli stališče, da bi okupacija Finske po ameriških četah pod pogoji premirja morala končala zastoj v pogajanjih za umik Finske iz vojne in sklenitev miru z Rusijo. Poučeni ameriški krogi so izjavili, "da se jim ideja ne zdi nepraktična." Mnenje prevladuje, da bi Moskva odobrila ameriško okupacijo Finske. Finci bi najbrže pozdravili ameriško okupacijo dežele iz bojazni pred Rusijo. Švedska, pravijo, bi tudi odobrila ameriško okupacijo.

Govornice, da se pogajanja med Finsko in Rusijo glede sklenitve miru nadaljujejo, se vzdržujejo. Finski emisarji prihajajo iz Helsinkia v Stockholm.

Washington, D. C., 21. febr.—Uradni krogi niso hoteli komentirati poročila iz Stockholma, da bodo ameriške čete zasedle Finsko, če bo slednja sklenila premirje z Rusijo. V neuradnih krogih prevladuje mnenje, da je poročilo verjetno. Opazovalci se strinjajo v tem, da bi Finska rajne videla ameriške ali britske čete na svojem ozemlju ne go ruske.

Klavniška unija zahteva zvišanje

Vladni odbor naznanil zaslišanje

Chicago, 21. febr.—Voditelj unije klavniških delavcev, včlanjene v Kongresu industrijskih organizacij, so naznanili kampanjo za splošno zvišanje plače za deset centov na uro. Unija reprezentira delavce, uposlene v klavnicah štirih velikih kompanij.

Vojni delavski odbor je naznanil zaslišanje glede zahtev unije. Te med drugim vključujejo tudi plač in pol za čezurno delo in dvojno plačo za delo ob nedeljah in praznikih.

Uradniki klavniških kompanij vodijo opozicijo proti zvišanju plač in drugim zahtevam unije.

Domače vesti

Oblaki in pozdravi

Chicago.—Joseph Tomsic iz San Francisca, Cal., sin "Velikega Toneta," ki služi strica Sama v Camp Gordon Jonstonu, Florida, je 19. t. m. obiskal gl. urad SNPJ.

Iz Pennsylvanije

Reading, Pa.—Pred dnevi je v tej naselbini umrl John Stublar, star 57 let in rojen v Cerklvišču pri Podzemlju v Beli Krajini. Bil je član društva 606 SNPJ in zapuška žena, dva sinova (oba pri vojakah) in druge sorodnike.—V Forest Cityju je pa po dolgi bolezni umrla Terezija Mušič, stara 65 let in doma iz Kočevja. V Ameriki je živela 50 let. Njen mož Martin je bil več let župan.

Iz Clevelanda

Cleveland.—Dne 18. febr. je naglo umrla Louise Hafner, roj. Kravanja, stara 58 let in doma iz Trente na Primorskem. V Ameriki je bila 31 let in tukaj zapuška moža, v Yukonu, Pa., pa brata. Bila je članica društva 158 SNPJ.—Dalje je umrl v mestni bolnišnici Frank Špösek, star 65 let in doma od nekod na Štajerskem. Zapuška bratranca.

Adamič resignira?

Chicago.—Newyorški "Hrvatski Svijet" poroča z dne 19. t. m., da bo Louis Adamič pustil predsedništvo Združenega odbora jugoslovanskih Američanov in odpotuje na fronto kot poročevalec Saturday Evening Posta. Njegovo mesto prevzame hrvaški violinist Zlatko Baloković.

Sodelovanje CIO z vlado pri preureditvi industrij

Washington, 21. febr.—Philip Murray, predsednik Kongresa industrijskih organizacij, je imenoval Teda F. Silveyja, tajnika-blagajnika sveta unij CIO v Ohio, za predstavnika svoje organizacije, ki bo kot tak sodeloval z vladnimi agencijami pri reševanju problemov, povezanih s preureditvijo industrij, ki so zdaj udeležene v vojni produkciji, za produkcijo civilnih potrebščin v povojni dobi. Murray je dejal, da mora biti CIO deležen sadov vojaške zmage v obliki polne upositlne delavcev po zaključeni vojni in večje socialne zaščite.

Bedaux izvršil samomor iz bojazni pred kaznijo

Miami, Fla., 21. febr.—Charles E. Bedaux, milijonar in izumitelj priganjaškega sistema, je izvršil samomor iz bojazni pred obravnavo na obtožbo izdajstva Amerike. Umrl je na posledičnih zastrupljenja v bolnišnici Jackson. Bedaux je bil aretiran v severni Afriki, ko so se ameriške čete izkrcale tamka, odkoder je bil odveden v Ameriko.

Doolittle napovedal naval na Tokio

London, 21. febr.—General James Doolittle, poveljnik ameriške letalske sile, je v svojem govoru po radiu dejal, "da se bomo vrnili v Tokio v spremstvu mogočnih zaveznikov, ko bo Hitlerjev vojna mašina uničena." Doolittle je vodil prvi ameriški bombni napad na Tokio v aprilu l. 1942.

Unija cestnih železničarjev preklicala stavko

Montreal, Kanada, 21. febr.—Unija cestnih železničarjev je preklicala stavko, ki je ustavila promet, in naznanila, da se bodo vsi stavkarji vrnili na delo na podlagi doseženega sporazuma, čigar detajli pa niso bili objavljeni. Mnenje prevladuje, da sporazum določa zvišanje plač.

GENERAL SIMOVIČ SE PRIDRUŽIL MARŠALU TITU!

Težak udarec jugoslovanski ubežni vladi

RUSIJA NAKLONJE NA PARTIZANOM

London, 21. febr.—Znamenja so se pokazala, da se zamotana politična situacija v Jugoslaviji čisti in da maršal Tito, vrhovni poveljnik osvobodilne armade, stopa na plan kot politični in vojaški voditelj in da ima oporo pri sovjetski Rusiji, Veliki Britaniji in Ameriki.

General Dušan Simović, bivši premier, ki je skoro pred tremi leti vodil revoluto jugoslovanske vlade kralja Petra proti osišču, je sinoči v svojem govoru na londonski radiopostaji naznanil, da je stopil na stran maršala Tita. Naznanilo je težak udarec jugoslovanski ubežni vladi v Kairu, Egipt.

Sovjetska Rusija odprto podpira Tita v političnem in vojaškem oziru, dočim Velika Britanija in Amerika že štiri mesece zalagata partizane, ki se bore proti nemški okupacijski sili, z orožjem.

Naznanilo, da se je Simović pridružil Titu, je sledilo poročilo, da so partizani zavojevani v ljutih bitkah z Nemci, hrvaškimi ustaši in Mihačevićevimi četniki v Bosni, Hrvaški in Slavoniji. Pozorišče glavne bitke je pri Regatici, zapadno od Sarajeva. Partizani so udri v Kamenico in Bukvo v bližini Brinja, hrvaškega obreznega mesta. Na strani partizanov se bori proti Nemcem tudi češka brigada z imenom "Jan Žižka."

Moskva, 21. febr.—Na spreminjajočem se jugoslovanskem nebu, kakor ga gledajo iz Moskve, se dviga zvezda maršala Tita kot poveljnika osvobodilne armade in zvezda dr. Ivana Ribarja, načelnika partizanske provizorične vlade v Jugoslaviji, kot političnega voditelja, dočim zvezda generala Mihačevića, poveljnika četnikov in vojnega ministra v jugoslovanski ubežni vladi, je obledela, če že ni zatonila na obzorju.

Realisti, ki vedo, da bo sovjetska Rusija postala dominantna sila v vzhodni Evropi, ne bodo presenečeni, če bo oblast članov jugoslovanske ubežne vlade, ki obkrožajo kralja Petra, zmanjšana ali popolnoma odpravljena v bližnji bodočnosti. Stalin še drži poslanika pri tej vladi, toda v tej smeri ni izražanja pristranosti, kakršno je Moskva demonstrirala zadnji teden, ko je prešla poslanici od Tita in Ribarja, ki pozdravljata vključenje jugoslovanskih vojaških edinic v rusko armado. Na strani te se bore proti skupnemu sovražniku poljske in češke vojaške enote.

Moskva pripisuje Titu zasluge v borbi proti Nemcem in noče imeti nobenega opravka z Mihačevićem. Titova armada šteje devetnajst divizij in vodi uspešne operacije proti nacijem.

Doznavajo se, da je Moskva nekoč uradno apelirala na Petrovo vlado v Kairu, naj formira silo za boj proti Nemcem, toda apel ni dobil odziva s strani članov te vlade. Pravda, glasilo komunistične stranke, in drugi ruski listi so prinesli poslanice Tita in Ribarja na prominentnih mestih. Poroča se, da je Ribar reorganiziral protifašistični kongres v vrhovno jugoslovansko izvršno in legislativno organizacijo. V svoji poslanici Moskvi je Ribar nazval Stalina za velikega učitelja in voditelja.

Današnji izdajalci.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narocnina za Združene države (Izven Chicago) in Kanado \$6.50 na leto...

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nemarobnih člankov se ne vračajo.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned.

Naslov na vse, kar ima stik s listom: PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (February 29, 1944), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina.

Polagoma se jasni

V Washingtonu in Londonu so se sporazumeli, kakor se glase najnovejša poročila, da bodo priznali francoski narodni odbor v Alžiru kot začasno vlado Francije.

Jasno je, da ogromna večina ljudstva okupirane Francije podpira De Gaulle in njegove tovariše v Alžiru.

To spoznanje je polagoma prodrlo v Washington in zdaj bodo popravili svojo napako, dokler je še čas.

Do tega spoznanja je Američane in Angleže privedla izkušnja v Italiji. Ko so ameriške in angleške čete lani invadirale Sicilijo...

Kmalu je pa prišlo veliko razočaranje med Italijani. Zavezniki vojaška vlada AMG za Sicilijo, Sardinijo in južno Italijo je bila sestavljena iz samih konservativnih ameriških in angleških generalov...

Drugo, kar je protifašistične Italijane še bolj poparilo in jih stotilo nezupne ter pasivne napram zaveznikom, je bilo angloameriško paktiranje z maršalom Badogliojem in s kraljem Viktorjem Emanuelom.

Vse italijanske politične stranke, ki so kaj štele pred diktaturo, so se takoj izrekle proti kralju, kakor tudi proti njegovemu sinu prestolonasledniku...

Badoglio in kralj zdaj visita v zraku do okupacije Rima. Badoglio je izjavil, da njegova vlada resignira čim zavezniki čete vstopajo v Rim.

Ampak mečkanje zaveznikov z Badogliojem, kraljem in nekaterimi lokalnimi fašisti v Siciliji in južni Italiji je bilo zanje drago. Zapravili so si simpatije in kooperacijo italijanskega ljudstva.

Kljub temu ni še vse izgubljeno. Se je čas, da zavezniki popravijo težje in drage politične napake. Da imajo voljo za to, kažejo poročila o drugačni taktiki na Francoskem še predno pridejo v Francijo.

To mora veljati tudi za druge evropske dežele, katere bo letos osvobodila zavezniška oborožena sila izpod Hitlerjevega totalitarskega jarma.

Glasovi iz naselbin

— Ima novo delo —

Hermine, Pa. — Ze se nisem oglašil nekaj časa in naj vam povem, kaj je bilo vzrok: Bil sem preveč zaposlen. Delal sem celih sedem dni v tednu in tako sem preloplil našo katoliško vero kar šez polovico.

Veste, tako je, kadar gre za obrambo domovine ali v korist kapitalističnega žepa. Delaj, para, pa magari ti žolč počei pri priči in nič zato.

Zdaj delam v tovarni Westinghouse Co. v East Pittsburghu. Prejnjše delo sem moral pustiti radi slabe transportacije. Tukaj je glede tega bolje, ker vozi bus prav od nas v East Pittsburgh in tako me nič ne skrbi, kako bom šel na delo in zopet prišel domov.

Tudi meni so hoteli vsiliti tisto orodje, pa sem ga enostavno odklonil. Rekel sem, da zame ni več tisto; če imajo kaj drugega, je O. K., če ne, je pa tudi dobro. In tako so mi dali vsake sorte lahko delo; kjer pa je lahko delo za take "mandeljce" kot sem jaz, je pa tudi lahka plača. To se samo ob sebi razume.

Delam vse naokoli. Največ opravka imam po uradih: da kaj prineseš in zopet odneseš na pristojno mesto. Božjih lonov dobim vsak dan toliko, da bi se lahko z njimi preživljal, če bi bili užjani. Ali boji loni ima prav tak pomen kot Blažev žen: nič ne koristi, nič ne škodi. Tako je s to stvarjo.

Ze večkrat ste slišali vi drugi in tudi jaz sam, da možje so možje, babo so pa — babe. In ker sem to zapisal, bom tudi povedal za kaj gre. Pri mojem delu imam namreč opravka z obema strankama ali spoloma. In zato rečem, da mož je mož. Če mu z eno rečjo ne ustrežeš, mu pa z drugo, ali pa vsaj na kak način pogovoriš tako, da vsaj misliš, da je zadovoljen s tabo, če je že ali ni v celoti. Vsaj navidezno se tako pokaže.

Zdaj pa pridejo "ladies" na vrsto. Ne rečem, da so vse enake, ker nekatere so tudi vzgojene v duhu sočustva in bratstva. Ali jako malo je takih. Ta hudič ti brenči okoli ušes kot čebela: "Tega ne maram — tega ne maram" — "tega nečem" ... No, kaj pa hočeš, križ božji! "Jaz hočem tak 'size' ..." Toliko in nič več, ne manj. Jaz jim pa govorim prav mehko: Ladies, vse bom prinesel, samo če boste zadovoljne z mano, da me ne spodrineš s te zadnje stopnice, na kateri zdaj še toliko trdno stojim, da si vsaj svoj vsakdanji kruh služim. Tako jim moram

moško vse potrditi, da so one več kot sem jaz.

In "ladies" je ogromno število v Westinghousu in delajo vsake sorte dela. Tudi sem eno videl, ki je pograbila težko jekleno os in jo zalučala od sebe na drugo stran. Mislim sem si: kaj če bi mene tako pograbila in me zalučala tako daleč, da bi me nikdar več ne bilo nazaj ...

Yes, jih je veliko v tej tovarni, ali slišal sem, da so jih nekaj že odalovili za nedoločen čas, ali pa mogoče za zmiraj. Se še nič ne ve, kako bo sapa potegnila. Ni več tako živahno kot je bilo sprvega. Imajo že vsega na pravljenega v taki obilici, da še sami ne vedo, kaj bi počeli s produkcijo. Pa tudi moram reči, da se dela za pet ran božjih. Koliko se producira vsak dan vsake sorte mašinerije, ta pa zopet producira v enem dnevu toliko, da je groza.

Kot sem slišal, v tej tovarni dela 35.000 delavcev in delavk. Popolnoma bi zadostovalo šesturno delo na dan. Ampak kot se meni vidi, bodo prišli časi, ko še šesturnega dela ne bo nikjer. Danes vse, jutri nič. Tak je ta profitarški sistem. Ampak kdo se briga za jutri. Samo da je danes vse, jutri pa če je kaj ali nič.

Take so te delavske smernice ali "smernice", katere si mi sami ustvarjamo. Z eno nogo ven iz blata, z drugo notri še v večje blato. Ali kaj hočemo, saj n vredno, da bi človek jamral. Nekateri pravijo, da je to od narave, drugi trdijo, da je "od sila", tretji pravijo, da je — "si ba božja", ki nas gažlja tako kot tisti rožni venec, ki smo ga molili v ubogi Sloveniji.

Saj veste, kako je šlo: "Tisti ki je za nas gažljan bil ... ti sti, ki je za nas bičan bil ... ti sti, ki je za nas križev pot potil ...". Tako nas je vse dobil v svoje mreže. Bati se je še hujšega mraza kot ga imamo pred sabo. Nekega dne se res lahko vse zruši pred našimi kolena, k so že tako šibka, da nas še ko maj nosijo po tej poti, po kateri danes korakamo navzdol bližje in bližje peklju. Kar zdi se mi, da bomo šli še skozi večje križe in težave kot smo jih prej hodili na tej naši poti skozi to slatnjevo življenje, predno človeštvu posije gorkeje solnce.

Frank Fink.

Kaj delajo naši vojaki

Waukegan, Ill. — Pvt. John Treven (367534-438, 275th Depl. Co., APO 928, Postmaster San Francisco, Cal.) piše 17. jan. iz Nove Gvineje staršem, Johnu Trevenu in ženi, ki živita na 1229 Lincoln ave., North Chicago, med drugim tudi naslednje: Začel bom pošiljati svoj denar domov, ker tukaj ga ni mogoče veliko rabiti; in tako lahko dobim raznih stvari, kakor doma.

Če mi boste kdaj pošiljali, mi pošljite predvsem nekoliko pisemskega papirja, žvečilnega gumija in nekaj konic za moj svinčnik.

Tukaj sem zaposlen, pa Vam

ne morem povedati ravno s čim; ni slabo opravilo. Do sedaj se nisem sestel še z nobenim od doma.

Pisati Vam ne bom mogel več tako pogosto, pa tudi ne vsake-mu posebej, ker je tukaj težko dobiti pisemski papir. Kadar bom pisal, bom pisal vsem skupaj naenkrat. — Johnnie.

Sgt. Anthony Gantar (3601-4005 217 Q. M. Sal. Rep. Co., APO 929 c/o P. M. San Francisco, Cal.) pa piše svojim 18. jan. — tudi iz Nove Gvineje. Staršem, Johnu Gantarju in ženi, živčim na 844 Wadsworth ave., Wankegan, piše med drugim takole:

Včeraj sem prejel — Vaše pismo, ki ste ga odposlali 8. decembra. Hodilo je sem samo 41 dni. Veste kaj? Pišite mi po V-pošti. Potem bom prejelam Vaša pisma v 12 ali 15 dneh, kar bo veliko boljše. Tudi Vam ni potrebno napisati za eno pismo več kakor eno stran. Pravite, da prejmete moja pisma hitreje po zračni pošti. To je mogoče, toda Vaša pisma bom dobil najhitreje po V-pošti.

Več fantov tukaj ima konje in sedla tudi. Kakih osem glav, prišlo jih bo pa še več. Nekateri imajo pse, pa tudi ena mačka se klati tu okrog in se igra s psi, kakor bi bili oni mačke ali pa ona pes. Konji so krasne živali, brhki, kakor iskre, polni življenja; fantje imajo zares dobre konje.

Dneve smo imeli zelo lepe pa tudi vroče. Zadnji teden je deževalo dvakrat po ves dan in bilo je oblačno vreme tudi za spremembo. Prej smo imeli dolgo časa suho vreme.

Pretekli teden sem šel gledat filmske slike vsak večer. Videl sem obilo dobrih predstav, ki sem jih zares užival. Ta teden bom pa doma po večerih in bom pisal pisma. Ta mesec sem v 17 dnevih prejel samo 6 pisem. To ni bilo tako dobro. Meseca decembra sem prejel 29 pisem, torej nekako eno na dan. To je bilo imenitno. Pa sem tudi sam pisal vsak dan.

Denar nam tukaj ne koristi veliko. Zadnji mesec sem porabil samo \$2.32, kar je — šlo za striženje las in za znamke za zračno pošto. — Tony.

Jennie Keber.

Is mladih let—VII

Sheldon, Wis.—V Ameriko sem šel skozi Trst, mi je začel pripovedovati mož, ker je bila najcenejša vožnja. Na morju smo bili pet tednov in imeli slatno hrano in viharo vožnjo. Končno smo prišli v New York. Pravijo, da so tam zdaj bolj natančni kot so bili takrat, ko sem šel jaz v Ameriko. Nas so le malo pregledali in bilo je vse dobro, zdaj pa večkrat kakšnega nazaj pošljejo. Denarja mora vsakdo imeti vsaj deset dolarjev.

Jaz sem se peljal v prvem razredu kot gospod in mislil sem, da bo v Ameriki zelo dobro in v par letih se bogat vrnem domov. Prišlo pa je vse drugače. Po odhodu iz New Yorka me drugi dan izložijo na neki mali postaji in nekdo mi pokaže smer, v katero naj se podam. Res sem kmalu prišel do domačih ljudi. Seveda je bilo dosti pijace, kar se pa meni ni dopadlo. Ko sem pravil, da le nekaj časa tam ostanim, so se mi vsi smejali.

Delo sem dobil kmalu v pre-

Zemljevid fronte na južni strani Rima, kjer so v teku ljute boje med Nemci in zavezniki.

mogorovu. Dela nisem bil več. Bilo je mokrino in nevarno in le malo sem zaslužil. Delali smo, kolikor je kdo hotel; kdor je bil zmiraj v jami, je še nekaj zaslužil. Jaz sem delal le deset ur in komaj je bilo za hrano.

Tam nisem dolgo delal. Prijatelj mi je pisal, naj pridem delat v cementarno, kjer je dobra plača—20c na uro in delajo 12 ur na dan. Šel sem, ali zelo se je kadilo od cementsa. Delam že nad leto dni in težilo me je nekaj v pljučih, da sem moral počivati par tednov. "Ali ste prejemale bolniško podporo?" ga vprašam. Rekel je, da nič, ali slišal je, da imajo Slovenci podporna društva, toda tam, kjer je bil on, ni bilo nobenega.

Zopet sem začel delati, je nadaljeval, ali delo se kmalu ustavi. Tudi več drugih fabrik je zaprlo vrata. Najbolje je, da se gremo pečlat. Zima se bliža in vedno več jih je brez dela. Prijatelj mi pravi, da bi šla delat v šumo. Pravim mu, da ve, da sem ženi nekaj poslal, da bo plačala na dolg, zdaj naj pa trem-pam? Pravi mi, da se bova vozila zastoj. Res sem se peljal prvič in zadnjič s tovornim vlakom. Bil sem umazan, da sem izgledal kot zamorec.

Pripeljemo se v neko mesto in potem se vozimo z vozom skoraj ves dan. Končno se pripeljemo v šumo in zagledamo kolibe, zgrajene iz hlodov in ometane z blatom; le nekaj malih oken in par vrat. Moj prijatelj se je hotel kar vrniti, toda jaz pravim, da poskusimo, kako bo. Ko se umijemo, nas pokličejo k večerji, ker gozdjarji so že prišli z dela. Vprašal sem enega, če imajo ohcet, ker je miza tako obložena. Pravi, da je tukaj vsak dan tako. In res hrana menda ni bila nikjer boljša kot v šumi.

Delo sva dobila, ali plača je bila slaba, toda kaj sem hotel drugega kot delati. Drevje je bilo vse drugače kot je pri nas. Sekali smo le iglasto drevje in beli hrast. Naše kolibe smo imeli blizu reke. Ko je sneg zapadel, so hode s konji vlačili do brega reke. Ko je spomladi sneg skopnel in se led razbil, smo začeli hode valiti v reko, da jih je voda odnesla do velike žage, ker železnice ni bilo blizu. Ko smo bili gotovi, gremo v čolne. Imeli smo dolge drogove, na koncu okovane in če se je kje kak hlood ustavil, smo ga spravili naprej. Pri žagi je bil jez in noben hlood ni mogel naprej.

Vprašam ga, kako so tam hloodi iz vode ven dobili. Tam je bila veriga s kavlji, ki je vlekla hloodo do žage. Rekel je, da v Ameriki veliko lesa potrebujejo, ker so večinoma vse hiše lesene. Samo poleti so nas nadlegovali komarji kot sam vrag, je nadaljeval, ali tudi tistemu sem se privadil. Čisto sem ozdravil, ker zrak je bil čist, voda dobra, le plača je bila slaba. Vsa mešec, ko smo plačo prejeli, smo šli v bližnje mesto, kjer smo dobili, kar smo potrebovali. Nekateri so poslali nekaj v stari kraj, drugi pa vse zapili. Ko so bili suhi in pijani, so jih pa salunarji ven zmetali.

V salunu smo kar stali in pili pivo in šnops—"brandy" so mu rekli in pekel je kot sam vrag, medtem ko te naša slivovka pogreje. Tudi drag je bil po našem denarju—srednji ali mali glažek pet centov. Ampak jaz sem bil malokdaj v salunu. Tudi dosti zverine je bilo po šumih—medvedje, volkovi in srne. Srne so se pasle tudi po bližnji preriji, kjer je bila tako visoka trava, da se nisi ven videl.

Sekali smo le ravna drevesa in zelo debela, drugo smo pustili. Boss je rekel, da bodo čez 25 let zopet sekali in takrat bo že železnica vozila po šumi. V bližini ni bilo ne cest, ne železnice. Pozimi še gre, ker se po rekah lahko pelješ s sanmi. So tudi velika močvirja, preko katerih ne moreš v poletju. Tebi ne svetujem, da gres delat v šume. Tam ni za mlade ljudi, ker ni nobene zabave, pa tudi imaš čas biti v Ameriki. Ni treba misliti, da boš v par letih bogatej. Povem ti, da se ti nekaj časa ne bo dopadlo, toda se boš privadil.

Možu pravim, da bom še prešel, da mi bo še kaj povedal. Snidem se z mojim bivšim kovaškim mojstrom, ki mi pravi, naj pridem delat. Ker sem imel še nekaj tednov do mojega odhoda v Ameriko, grem k njemu. (Dolje na 3. strani)

Slika kaže ameriške vojake, ki so bili ranjeni v bitki na italijanski fronti, ko jih nosijo na krov parnika, da jih odpelje v bolnišnico.

Pust v veri in vraži naših prednikov

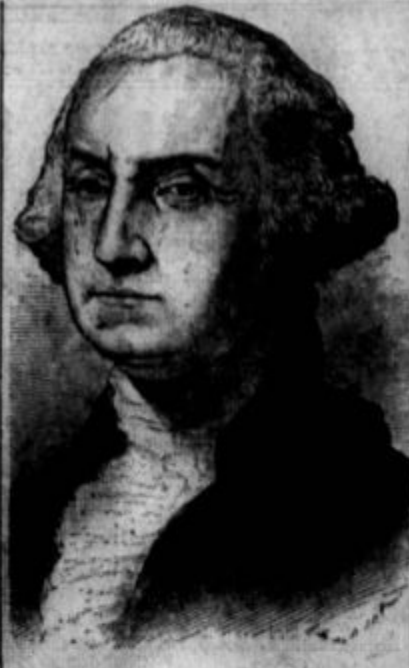
Na pust opravljata gospodar, pa tudi gospodinja razne pomembne stvari. Zanjice so naredile po končani žetvi iz "šilj" "družnjek" in ga odnesele domov. Svoj čas so naredile tak venec tudi za upravitelja graščine, ko so tlačani končali žetev. Če ne že za pust, tedaj pa vsaj na pepelnico odnese "družnjek" "vertivja" na dvorišče in natrosi v njegovo sredino zrna za kokoši. Kokoši neso nato vse leto prav pridno. Na pustni torek pa dajejo kuram pičo v obroči zaradi tega, da nesejo potem vse v določeni nesišču. Belokranjci pa naredijo tega dne kolobar iz vrvi in vanj nasujejo kokošim piče, da bodo pridno nesle. Da pa bodo nesle v skupnem nesišču, jim dajo na pust pičo v rešetku. Gospodar pristriže na pust s škariami na vseh štirih oglih vinogradih, zaradi boljše rodovitnosti. Se kolesček od pustnega ploha pride do veljavice; kdor najde kolesček, ki so ga fantje izgubili na fantu ploha, ko so vozili dekletu ali fantu ploha, bo zelo srečen. — Na Trebji v Poljanski dolini sejejo prvo solato na pust ob hišni steni, belokranjski gospodar "rudi" (lušči) koruzo na pust tako zgodaj, ko drugi še vsi spe v hiši.

Poleg predpisanih pustnih opravil pa so tudi pravila, ki prepovedujejo nekatera opravila. Tako se na pust ne češčejo, da bi kokoši preveč ne brskale okoli hiše. Če si pa katero dekletu poželi imeti lepe, dolge lase, naj si jih ovije s slamo; vse to paj naj dela pred sončnim vzhodom pod kapom. Ze pred pustom, na "rjav petek", na petek pred pustnim tokom, ne smeš prestiti, da platno ne porjavi. Drugod pa ne predejo več že od "vrtece srede", to je, od srede pred pustnim tokom, da žabe lanu ne požro. Na pust ne živajo in tudi ne predejo, da ne bi lazile kače okoli hiše; vretena pred pustom poskrizajo. Prejo opuste na pust tudi zaradi tega, da ne pride "svila" v krmo in da bi živina ne bila vrtava. Kače bi lazile okoli hiše tudi v primeru, da na pust "vujajo" (namotajo) prejo v klopičice. Kača bi te pičila, če bi žival na pondeljek pred pustom in na pust, prejo je pa v treh dneh treba opustiti zaradi tega, da se potolaži veter.

Belokranjci kidajo iz hleva gnoj na pust zato, da ne bo kač po njivah. Sentjurci pa pravijo, da ga tega dne odvažajo iz hleva na njive zato, da je gnoj bolj masten; leta 1934 sem dognal, da je tega dne polovica vseh kmetov spravljala na pust gnoj iz hleva. Pravijo, da kdor je tega dne spravil gnoj iz hleva, ga sme kidati tudi na Sentjurjevo. Drugod pa spravljajo na pust gnoj iz hleva že pred sončnim vzhodom, a vlačiti ga morajo iz hleva s krampom, da bodo buče rodne. — Pustnih dobrot mora biti deležno tudi vse ono, kar služi gospodinjstvu. Pes mora dobiti na pust potice in kosti; če tega ne dobi, bi vodil nesrečo k hiši. Belokranjski gospodar mora skuhati na pust pred sončnim vzhodom velik lonec žgancev in jih dati družini in živini, da bo vse leto debela in dobro rejena. Tudi Prekmurji skuhaajo na pustno jutro "kukorične" žgance, lonca v katerem so žgance skuhati, spravijo in sejejo iz njega prvo, ki potem dobro obrodi. Prav tako kuhajo koruzne žgance. Sentjurci in paziyo na to, da jih nič ne ostane. Če so vse spravili, izležejo kokojce v letošnjo podložena jajca; kokošim nesejo že prej toplih jajc, da nesejo potem vse v skupnem gnezdu. Kdor gre na pust pred sončnim vzhodom v hišo, ne sme imeti pri jaslih kos kruha, ne sme imeti letu mnogih ptičev. Kdor gospodinja spekla na pust prvo step (krof), splezajo v sadovnjaku in ga tam pojedjo, zato leto sadje dobro obrodi. Sentjurci pojedjo v ta namen v vrhu sadnega drevesa kos potice. Kdor pa nima sadne-

ga drevja, poje prvi spečeni krof ob čebelnjaku. Kdor hoče imeti dober bučni pridelek, zalije z "Benediktovo vodo", to je z onov vodo, v kateri se je na pust kuhala svinjska glava, oni del njive, kjer bo sejala buče. Tudi v Beli Krajini uporabljajo pustne pomije, a izrazito v ustrahovalne namene. Belokranjci škrope s pomijami pustnega večera na pepelnico zjutraj okoli hiše in gospodarskih poslopij, vse v krogu, da ne pridejo kače in žabe blizu. Kdor poskropi kal žab s temi pomijami, jim je vzel glas, da ne morejo regljati. — Da bodo jablane v letu dobro rodile, obesijo na pustno jutro na njih veje koruzne "štučke" (storže), ki so jih oluščili na pust še pred sončnim vzhodom. Sentjurci potrešajo na pust češplje in jim nalože med veje kamenja v nadi, da bodo potem dobro obrodile. Drugod pa nerodovito drevo na pust samo močno tresajo. Sliva bo polna, če je potreseš na pust pred zoro. Drevje prisilijo k rodnosti tudi s tem, da ga na pust pred sončnim vzhodom molče obmetavajo z oluščenimi koruznimi storži. — Moški se sprehaajo na pust pred zoro po "ogradi" in je s kuhlalnice ajdove žgance ter govori: "Krtom glave krajšam!" Krti v tem letu ne bodo naredili krtin; v Črensovih hodijo pred sončnim vzhodom po sadovnjaku "ogradi" in jedo "kühnje". Če jedaa kdo vpraša, kaj je, odgovori: "Krtje jem!" Kmet potem na travniku ne bo imel krtin. V Trnju pa je gospodar krofe, drugi moški pa hodi za njim in mahaa z rokami kakor pri košnji. Tisti, ki oponaša kosca, vprašuje onega, ki se masti s krofi: "Kaj ješ?" Gospodar odgovori: "Krtje jem". Nato pa vpraša kosca: "Kaj delaš?" Ta mu odvrne: "Krtje kosim!" Tako se sprašuje ta, dokler ni gospodar pospravil vseh krofov.

Na pust obmetavajo hišo s hranom, da ne bodo mogle kače in žabe do nje. Drugi pa naredijo k obedu večjo količino hrena s metano, da ga še nekaj ostane, ostanke pa postavi gospodar na vse štiri hišne ogle, da ne bo mogla golazen k hiši. Pred kačami je varen vsakdo, ki česen na pust uživa. — Sentjurci ženejo na pust ovce na pašo, držeč v roki šibo iz butare; če to šibo ves čas paše tega dne ne izpušča iz rok, se v letu nobena ovca ne bo izgubila na paši. — V Beli Krajini tega dne gospodinja ne sme pogledati skozi hišna vrata; čim dalje bi segal njen pogled, tem dlje bi hodile kokoši nest. Sentjurska gospodinja pa stopi na vse zgodaj pred prag, torej

George Washington, čigar rojstni dan obhajamo danes (22. februarja), je bil prvi predsednik Združenih držav in v ameriški zgodovini je znan kot oče naše republike. Washington je bil eden onih redkih moč, ki so bili dobri vojaški poveljniki in obenem dobri državniki. Uspešno in zmagovito je vodil revolucionarno vojno ameriških kolonij za neodvisnost in prav tako uspešno je vodil mlado ameriško republiko prvih osem let. Slava njegovemu spominu!

stopi skozi vrata, in se ozre na nebo, če je jasno, bo spekla dobro potico. — Z "Benediktovo mastjo" naredi križ na vrata in to varuje hišo pred vsem hudim. To mast uporabljajo tudi proti trganju, povsod tam, kjer človeka "reže", namažejo s to mastjo. "Benediktovo vodo" pa dajo piti človeku, ki se je prestrašil; tudi v profilaksne namene jo pijejo, da jih ne bo strah. Mast, v kateri so se cyrli pustni krofi, hranijo v nerabljenem lončku, ki ga odnesejo na Blaževovo v cerkev na otlar, kjer jo skrrijejo, da je nihče ne opazi, in jo tako duhovnik nevede blagoslovi. S to mastjo mažejo boleče grlu in otekle vratne žleze, kar imenujejo "püte".

Dekleta si oskrbe na pust ocirkov in jih položijo na pustni večer na pero; to je leseno orodje, pralni otep, s katerim se tolče in ravna perilo. — Ziljani mu pravijo "opučeta", ki je simbol vzornega gospodinjstva; v ziljskem visokem reju pojejo: "Sem jo bidov per potoci, ki je meva zvata opuča v roci." — Ko so Belokranjci razvrstili na opuči toliko ocirkov, kolikor je deklet pri hiši, pokličejo mačko. Dekle, od katere je mačka najprej pojedla ocirk, se bo tudi prva omožila. Prekmurke si pomagajo na podoben način. Ko so skuhati na pustni večer svinjski hrbet, si je vsako dekletu oskrbebo po eno kost in potem položijo vsaka svojo na lopar in ga položijo na "tonce". Tista se bo prva omožila katere kost bo pes najprej odnesel. J. M.

Radio-valovi vodijo letala

Brez radio-valov bi letalstvo tudi v sto letih ne moglo tako napredovati. Za letanje na velike daljave niso dovolj krila, motorji in piloti. Če letala nimajo trajne zvezbe z letališči, bi bile dolge vožnje nemogoče.

V začetku tega stoletja se je zdelo, da bo radio služil le na morju za večjo varnost življenja ljudi, ki potujejo z ladjami. Tako imajo parniki svoje radio-postaje, se lahko vsak čas zvežejo z drugimi parniki ali s suho zemljo, lahko v sili kličejo na pomoč, se sporazumevajo na stotine kilometrov in lahko omogočijo potnikom razgovore s svetovnimi velemessi. Kaj več se že skoro ne more zahtevati.

Pri letalstvu se je radio težje uporabil v razne koristne namene. Tu so zahtevali poskusi mnogo truda in vztrajnosti. Strokovnjaki so trdili, da je izključeno, da bi letala mogla oddajati radio-poročila, ker jim manjka vsega zemeljskega. Parniki sicer tudi ne vozijo po suhi zemlji, vendar je pri njih radio-zveza mnogo lažja, ker hladomeša zemljo voda, ki je dobra prevajalka. Zrak pa ni. Prvi poskusi so potrdili to bojazen. Dejanjsko je delokrog majhne radio-postaje silno majhen, kakor hitro je brez zvezbe z zemljo.

Poleg te težkoče se je pojavila še nova, hujša. Motorji naredijo tudi povzročajo radio-valove, ki izhajajo iz užigalnih sveč, in vsak val napravi pravo morje valov okrog letala. Vai ti nešteti valovi izginejo šele, če se motorji ustavijo. Ti motilni valovi morajo učinkoviti na sprejemno napravo letala in povzročati v njej nezaslišano praske-tanje. Pod takimi okolščinami je vsako sprejemanje nemogoče.

Vztrajnost tehnikov je premagala tudi te ovire. Pomankanje zemeljske podlage so nadomestili s tem, da so letalo obdali z enotno kovino, motenje po radio-valovih motorjev so pa odstranili z znatnim podaljšanjem njihove dolžine.

Kakor hitro se je izkazalo, da letala lahko sprejemajo, so tehniki stremeli za tem, da bodo letala tudi oddajala poročila. Prvi uspehi niso bili baš navduševalni. Vsako besedo je bilo treba najmanj trikrat ponavljati, da se je razumela. To je bilo premučno za pilotove živce. Izmenjavanje brzovajnih znakov se je izkazalo mnogo ugodnejše. Prva letala so se torej zadovoljevala z oddajanjem brzovajk. Toda pilot ne sme izgubljati časa z razbiranjem brzovajne vesti. Letalo ni ladja. Na morju naglica ni nujna, niti v primeru najhujše nevarnosti, ker zahtevana pomoč ne more v hipu priti. Često je treba čakati na njo več ur, včasih tudi ves dan. Pod

Skupina jugoslovanških prostovoljcev, ki se bore proti Nemcem na ruški fronti.

takimi okolščinami torej ne gre za nekaj sekund več ali manj. Z letalom je popolnoma drugače. Ladja plove z brzino 40 km na uro, letalo pa lahko doseže 300 km ali še več. In dočim ladja na morju lahko miruje, ne sme letalo obstati niti za trenutek, saj niti svoje brzine ne sme zmanjšati pod določeno mejo, ker le v letu lahko plove po zraku. Tako lahko ena sama sekunda pomeni smrt potnikov in konec letala. Zato so morali brzovajne znake nadomestiti s človeškimi glasovi. In danes letalcu ni treba več niti v mikrofon govoriti. Aparat, pritrjen na njegovo jabolko, prevaja njegov glas v telefonski tok, ki takoj izžareva radio-valove. Veliki avijoni seveda vzamejo s seboj posebnega radio-odajalca, ki vzdržuje trajno zvezo z zemljo, izmenjava poročila, sprejema brzovajke in radio-telefonska sporočila. Razne postaje na zemlji pričakujejo prihod letala, vsaka postaja ga nekaj časa spremlja, da ga potem prepusti naslednji, ne da bi ga videla. Kakor pravilica se sliši ta resnica.

Dandanes moderno letalo ne čaka več na jasno nebo in svetlo sonce; da poleti v višave. Letala krožijo po zraku ponoči in v megli, nad gorami in morjem, nad puščavami in polji, v oblakih in nad njimi. Vsekakor ni to enostavna naloga. Letalec, ki prevozi vsak dan isto progo, se natančno orientira po vsem in lahko z vso točnostjo pristane na cilju. Toda tudi ta letalec se po krajih na zemlji ne more več orientirati, če se mora dvigniti nad morje oblakov. Pilot se mora tedaj ravnati po kompasu in astronomskih računih. Toda tudi kompas lahko odpove ali pokaže celo napačno smer posebno pri povečanju letalske hitrosti, pri ostrih krivuljah, pri strmih dvigavanju ali pri zibanju v viharju. Ako leti avijon skozi steno oblakov, mora ohraniti vodravno lego, kar ni vedno tako lahko, ker sam čut za ravnotežje ne more preprečiti, da se letalo nagne, se zasukne okoli svoje lastne osi in to brez znanja pilota, ki misli, da drži pravi kurz.

V takih okolščinah letalo lahko izgubi smer. Čim pilot opazi, da je izgubil pravo smer, se skuša na novo orientirati, kolikor se more. Toda medtem minevajo ure, bencin je že skoraj porabljen, in končno mora pilot nekje zasilno pristati, pri čemer se lahko kam zaleti in razbije. Če bi pa bila v značnem prostoru dobro markirana ravna pot med dvema letališčama, bi ji lahko letala brez skrbi sledila in se jim ne bi bilo treba brigati za smer. Brzela bi pred letališčem. Tudi se ne zgodi več, da bi v slepem letu avijon klical obupno na pomoč, ne da bi mu je mogel kdo nuditi, ker se ne da dognati, kje je nesrečno letalo. Tudi ponoči v najgostejši megli ima letalo radio-progo, po kateri lahko mirno doseže svoj cilj. To čudo se je posrečilo tehnikom šele zadnja leta.

Radio-postaja letališča izžareva snope radio-valov podobno, kakor izžareva morški svetilnik snope svetlobe. Ta snop valov je proga, ne signal. Ako bi se letalo slučajno oddaljilo od pravega vala, ga z lahkoto spet najde. Ta radio-val tečaj narveč med dvema širokima pasovoma. Vlak pas označuje poseben radio-znak, val, ki kaže smer, je pa združitev obeh signalov. Ako leti avijon desno stran od prave črte, začuje pilot radio znak A, če leti po drugi strani proge, začuje znak N, ko pa pride na pravo progo, sliši oba znaka spojeno, ki data pet sekund trajajoč enakomeren glas. Tako je prav lahko obdržati pravo smer.

Po tej "markaciji" značnega prostora, ki jo imenujejo radio-proga, so uvedli še to, da se proga ene postaje nadaljuje v progo druge postaje. In Američani so

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani)

delat. Čez nekaj dni pride s sejmama prazen. Vse so mu pobrali upniki, prav tako, kar je imel v hlevu in drugod; ostalo mu je le toliko orodja, da je zadostovalo za enega kovača.

"Sedaj grem," pravim, "saj ni s čim delati, ker so vse vzeli." — "Le počakaj, saj bodo morali vse nazaj dati." — "Ne verjemem, da bi kaj takega dočakal."

Čas je prišel, da se poslovim. Pravim, da se vrnem čez par let zelo bogat. Ali sem se zelo vračunal. Tisti čas jih je šlo zelo veliko v Ameriko. V New Yorku smo čakali tri dni na parniku, ker so ladje tisti teden baje pripeljale 25.000 naseljenecv v pristanišče. Končno so nas vendar poslali na izseljeniški otok. Tam je šlo zelo hitro naprej; vsakdo je dobil nekaj križev in vse je bilo dobro. Potem so nas razvozili na razne postaje.

Na tisti postaji, kamor so mene zapeljali, nisem videl niti enega sopotnika. Potem pa na vlak. Mislim sem si, da se peljem v prvem razredu. Na vlak sem prvič videl pretkane sleparje. Moj sopotnik mi pravi: "Ali vidiš, kako nam zastojni cukerčki dajejo." — "Še drago bodo plačali tisti, ki bodo vzeli; le pust. Meni je nekdo povedal, kako je naseljen," mu pravim. In res "dobrotnik" kmalu pobira denar. Tisti, ki so vzeli, so morali plačati trojno ceno, potem pa razočaranje.

Do cilja smo se pripeljali ob dveh zjutraj. Kam sedaj? Vprašani na postaji, kjer sem slišal nemško govoricu. Počakajte na postaji in nikamor ne pojdite, ker je zunaj dosti postopačev in vas lahko oropajo, nam svetuje nekdo.

Ko se zdani, je prišlo več izvoščikov s konji. Bili smo trije in se naložimo. Najprvo vpraša, če imamo vsak copak. Bilo je vse v redu in se peljemo po cesti, ki je bila z lesom tlakovana. Nekaj novega. Trotoarji so tudi leseni. Voz je izgledal kot velike grablje s par zobmi na sredi in na vsaki strani. Prevrnil se nam ne bo, ker je dosti širok. Kmalu smo na cilju. Prihodnji povem o delu.

Anton Divjak, 273.

Civilna garda na Norveškem

London, 10. febr. (ONA).—Civilno gardo, ki so jo Nemci ustanovili na Norveškem, so sedaj razširili, tako da mora opravljati svojo službo po obrežjih in tudi ob železniških progah, ki vodijo iz Osla. Glavni namen te odredbe je precejšnja sabotaža na železnicah, na ladjah in v pristaniščih. Decembra so v pristanišču eksplodirale z municijo naložene ladje in drugi objekti. Rekrutirane straže morajo stati po tri ure na svojih mestih tudi, če v pristanišču ali na morju ni nobene ladje. Norvežani podtalno hujskajo proti javljanju Norvečanov v službo civilne garde, ker je to samo kamofilirana služba za Nemce.

pomočjo radio-postaj na zemlji, ker v tem slučaju ne morejo pravočasno pomagati, temveč višina v tem primeru se mora pokazati s pomožnimi sredstvi na samem krovu letala.

Za to iznajdbo se imamo zahvaliti evropskemu tehniku Alexandersonu, ki dela v Ameriki. Princip njegove mojstrske iznajdbe je enostaven. Letalo ima na krovu dve majčkeni radio-postaji; oddajno in sprejemno, ki sta pa obe v enem samem zelo majhnem in lahkem aparatu. Antena je razpeta pod gondolo. V globino vržen snop radio-valov se takoj odbije nazaj, kakor hitro zadene ob tla ali kako drugo oviro. S tako brzino pove ta naprava pilotu vse potrebno, si moremo predstavljati le v fantaziji, kajti radio-valovi imajo brzino 300 milijonov metrov na sekundo! S pomočjo tega aparata lahko takoj pilot z nevidnimi tipalkami v trenutku otipuje vse okrog sebe in pod seboj.

Tako neprestano napreduje letalstvo z napredujočo radio-tehniko. In optimisti pravijo, da bomo doživeli čase, ko bodo avijoni prevajali varno ljudi brez pilotov. —Rav.

Domači fašisti na doju.

GUSARJI

(Les Flibustiers des Mers)

CLAUDE FARRERE

Poslovenil F. J-o

(Se nadaljuje.)

Včasih je bila še v svoji najslajnejši obleki. Kajti še vedno ljubi ona lepe obleke in dragocen nakit nad vse in se tudi trudi, da se sredi ameriškega morja nosi vedno po zadnji modi, kakor vlada baš v Versaillesu, ali vsaj, kolikor je mogoča izvedeti o tej modi in slišati o njej iz raznih virov. Tudi je še vedno porabljala velike množine pudra in šminke, lepotilnih obličev, mandljevega mleka, dišav in esenc. — Navadno pa jo je Tomaž našel gola, kakor jo je pred malo dnevi našel, na oni postelji, kjer je sprejemala tudi druge . . .

Bil ji je užitek, da je hladno gledala poželjne tega moža, ki je bil nekoč njen gospodar, sedaj pa je samo njen nevreden suženj. Naslonjena v svoje blazine, leno položena čez nje, se sladka s sladkorčki ali njuha robec, napojen z dišavo. Potem vrže robec ali sladkarije po tleh in zazeha s čutnim, zapeljivim zehanjem, pri katerem pokaže vsa svoja usta, vroče, gibčne ustnice, ostre zanke, tanki, poljubovanja in razvrtnosti vajeni jezik.

Potem se zvija in steguje, kakor mačka, z lahnimi, dolgimi lenimi gibi, ki pokazujejo zapored grudi, stegna, rame, hrbet. Tomaž ogleduje vso to lepoto, kakor v vročini, ne da bi trenil z očesom ali ganil z roko, dokler ga ne pokliče, pokliče, ko se razdražijo tudi njeni živel, pokliče tako, kakor kličeč svojega psa, s kratkim, gospodovanim migljajem . . .

Na to se objameta. Tudi sedaj, ko je že dolgo Flibustejka in ko je videla toliko bitk in klanja ter prepotovala toliko sveta, je Juana še vedno tista nekdanja andaluška ženska, tista pobožna vernica, ki kleče čisto pred kipom Črne Gospe z Macarene in jo prosi — za še bolj vroče užitke. In mnogokrat, ko jo hoče njen zaljubljeni suženj objeti, ga sune od sebe za trenutek, kolikor je treba, da se pred objemom še hitro prekriža.

Ti objemi so divji, nasilni, nagonski, kakor pri pračloveku, in obenem rafinirani do skrajnosti. Iz teh slabotnih in svilenih rok, s prstki kakor rožnati listi, pade korzar kakor zlomljen, izčrpan, utrujen in zaspan, z udi brez moči in z izpitim mozgom. Tam leži, kakor vojak, ki je padel na bojišču in ki se več ne gane . . .

Juana pa se sklanja nad njim in ga ogleduje z nezanimim pogledom. Preveč ženaka in preveč ponosna, da bi v objemu možkega hlinila užitek, ki ga ne občuti, je včasih ostajala hladna in brezčutna ter odgovarjala s svojim ostrim smehom na zaljubljenčeve vzdihne in krče.

Večkrat se je sama ogrela pri igri ljubezni in se ji povsem prepustila, mu zasadila svoje kremplje v bok, ga grizla, praskala in pri tem grgalala, dokler se ni, kakor on, z viška prenape slasti pogreznila v ono temno molčanje, kakor v prepad, ter brez moči obležala ob njem . . .

Tako ga je ljubila, njega, Tomaža, zaradi slasti, ki jo najde pri njem in ki je ni našla še pri nikomur drugem, čeprav jo je iskala dovolj pogosto, kakor mačka. Niti Benečan, ki je dovolj izvežban ljubimec, kakor večina njegove rase, ji ni zadoštil. Kajti ona je drugega rodu, povsem primitivna, in nobena umetnost ji ni mogla nadomestiti levje moči, s katero je Tomaž prednjačil pred vsakomur.

Zato je ljubila njega, najmočnejšega. Obenem ga je sovražila, baš zaradi te moči, od katere je bila obsedena in ki je tudi zanjo značila suženjstvo. Ljubil se je njen ponos, ponos sužnje, ki je postala gospodarica. Včasih je zaničevala samo sebe in si je vsako užito slast,

vsak poljub in objem očitala kot zločin ali strahopetnost . . .

Da potem maščuje to ponižanje pred samo seboj, je podvojila svojo odurnost in trdosrčnost napram njemu ter prepričevala sebe samo, da ostaja vkljub opojne, tiranske in divje slasti le ona gospodarica in kraljica, Tomaž pa suženj. Zato je tudi porabila vsako priliko, da je to svojo moč izrabljala na stroške ubogega sužnja, Tomaža.

Tako je prisilila Tomaža nekaj dni po Lučvikovi smrti, da je dvignil sidra in odjadral z "Lepo podlasico" s Tortuge, edino le zato, da je onemogočila najnovejši Tomažev načrt, kajti Tomaž je sedaj nameraval odpluti zajedno z brodovjem, namenjenim v Južno morje, da se tako izogne pozornosti kraljevih komisarjev sredi tako glasnega odhoda.

Ker je torej Juana odločila drugače, je odplula "Lepa podlasica" sama, mnogo pred odhodom brodovja, in se ni niti skrivala pred nikomur.

55

Tri tedne pozneje se je "Lepa podlasica" zopet vrnila na Tortugo. Tu je Tomaž dobil nepričakovan in zelo časten obisk, ki se ga ni prav nič nadejal.

Bilo je proti večeru . . . točno opoldne se je Tomaž usidral. Ko je solnce tonilo na ožarjenem obzorju, je čoln odrinil s kopna in se nalahno bližal maloneški fregati. Le dva veslača sta ga poganjala. V tem lahmem čolničku pa sedi pasazir, ki skrbno skriva svoj obraz pod svoj širokokrajnik. Povrhu tega se zavija v nekakšen plašč, da ga ne bi nikdo spoznal.

Noč je nastopala naglo, in predno je čoln prispel do fregate, je bila že temna noč. Končno se mu je posrečilo. Tomaž, ki se zopet spreha po zadnjem krovu gori in doli, naenkrat sliši, kako ga nekdo polglasno zove. Mož z zavihanim širokokrajnikom se baš pogaja s stražnim mornarjem. Tomaž se napoti proti prihajajočemu obiskovalcu baš v trenutku, ko on že pleza po lestvi na krov. Sredi zgornjega kastelevega krova se srečata. Na svoje največje začudenje spozna Tomaž v došlecu gospoda de Cussi-Tarina, kraljevega namestnika in namestnika gospodarja Zapadnoindijske trgovske družbe.

Gospod de Cussi-Tarin takoj pomežikne Tomažu in položi prst na usta. Tudi ni bil povedal svojega imena stražnemu matrozu. Tomaž že sluti neko tajnost in se poda pred guvernerjem v veliko kajito. Tam si izkazuje drug drugemu bogate uljudnosti, končno sedeta in opazujeta drug drugega z veliko pozornostjo. Tomaž je več ko presenečen, jedva veruje svojim očem, kajti on sam še ni bil nikdar posetil gospoda namestnika. Tembolj čudovit in nepričakovan mu je bil sedaj njegov tajni prihod, prihod takšnega dostojanstvenika! Vzroki pa so mu postali takoj jasni.

Zares se je bil gospod kraljevi namestnik po dolgotrajnem oklevanju končno odločil, kakor se odloči mož, ki ne ve, na katerem koncu bi začel razgovor, in prične končno kar z bistvom zadeve. Kajti brez vsakršnega uvoda kar naravnost vpraša Tomaža, kaj je "Lepa podlasica" delala na morju pri svojem zadnjem izletu in ali ni morda zopet kje plenila, vključ izrecni kraljevi prepovedi?

Živahne namestnikove oči vprašujoče ogledujejo Tomaža. Ta sedaj zardi in se že hoče dvigniti.

(Dalje prihodnjič.)

Beli mesecen

Juš Kosak

(Se nadaljuje.)

"Nisem bil na Veliki," je dejal pastir in pristavil, "letos je paša!"

Ločila sta se in Martin se je pričel vzpenjati po grapi proti Planini. Nizko ruševje je širilo zgoščeni vonj. Samotni mesecni so krivili svoje veje pod modrim nebom. Tik pod vrhom je zavil Martin iz grape in zavil po

blížnjel. Na ploščatem hrbtu je obstal. Nekaj časa je pomišljal in se oziral proti Veliki planini, kjer so stali pastirski stani. Izpod nizkih lesenih domov se je kadilo.

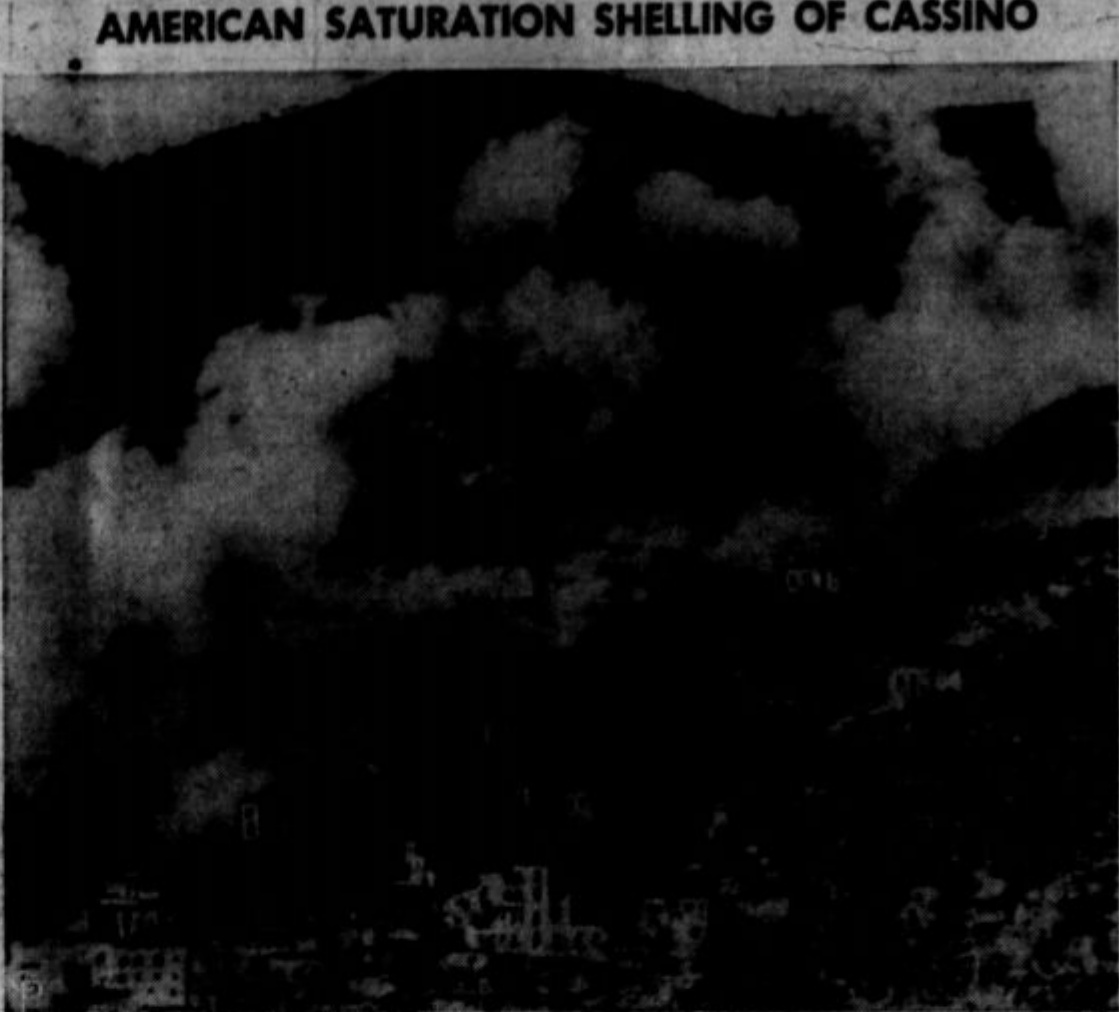
Nikjer ni zagledal človeka. Opoldanski mir je dramil rahel veter, ki je nevidno plaval nad nizko travnato odejo. V seneci za stani, pod drevesi so počivale krave in prežvekovale.

Okrenil se je ter napotil na Malo planino. Podkrajnikov stan je stal nekoliko izven drugih. Lesa je bila

že slaba. Globoko se je priklonil Martin, ko je stopil pod kopicasto streho. Vonj po živini mu je prinašal domačnost. Sredi stana je bil obit prostor, v katerem je stala postelja, ognjišče ter mala klop ob steni, vse snažno obrisano in pometeno. Na policah je zagledal latvice.

Od zunaj je pogledal Podkrajnikov pastirček. "Videl sem te, mi pripravljamo suhljad".

"Ostaneš ti gori?"
"Ne, jutri zjutraj, so dejali, naj se vrnem. Vsako soboto pridem."

AGAINST THE BACKGROUND of Mt. Cassino, clouds of smoke billow skyward from the burning city as American artillery shells pour into the besieged buildings. Below the smoke, Allied and Nazi troops were engaged in furious hand-to-hand fighting that is still in progress from house to house. Casualties on both sides are said to be heavy. This is an official U. S. Signal Corps photo.

Martin je vstal in odšel s pastirčkom, kjer so seki ali staro ruševje. Poznal je pastirje. Široko se se mu zasmejali v pozdrav.

"No, letos nas ne bodo Velikoplaninci, Martin je z nami!"

Martin je zavihtel sekiro in treskal ob jekleno ruševje. Med delom je vprašal: "Kdo je pri Smrekarjevih?"

"Liza, Liza sama je prišla!"

"Martin, snoči se je drl tam spodaj srnjak."

"Poznam kraj, zdaj se pase doli na jasi nad Nacetovo bajto. Imate kaj pijače?"

Dali so mu požirek žganja. "Meta ga ima na Veliki. Ni varno ponj!"

Martin se je smejal. "Kateri pa so letos?"

Naštevati so mu jih po vrsti. "In veš, kdo je prišel?"

Sekire so omahnile. "Jeračeva ima stan in tri krave."

Vsi so se zasmejali. Solnce se je nizalo. Dolge sence so padale po nizki travi za stani in drevesi. Spustili so sekire.

"Danes jih priženeš ti, jutri te tako ne bo več," je ukazoval Martin pastirčku, ki je odšel po krave. Zvonci so se oglašali.

Martin pa je sedel na lesu ter čakal. Pogled mu je uhajal preko gozdov proti Nacetovi bajti. Divja strast se je oglašala. Toda še nekaj ga je vabilo. Že popoldne je iskal z očmi, kje ima Liza stan. Povedali so mu, da je prekrit in se spozna med drugimi.

"Pojdem," se je odločil.

Nad dolino se je zgrinjal mrak. Krvavo so žareli vrhovi, preko širokega Konja so padali poslednji žarki.

Od vseh plati so prihajale krave ter se spotoma mulile. Za skalami so se gnetle ovce in povešale globoko k-tlom krivono-se glave.

Pastirji so molzli. Martin si je kupal večerjo. Gosti dim smole mu je dražil oči. Izpod tega ali onega stana se je oglašala pesem. Zateglo se je oglašala krava v staji.

Noč je objemala planino. Nekateri pastirji so sedeli na pragovih stanov. Gledali so v noč. Tedaj se je izgubila Martinova senca v mehki travi. Nad njim so svetlo gorele zvezde.

Svet se je dvigal z Male planine na Veliko. Lizin stan je imel belo streho, ki je bleščala v noči. Martin ni hotel, da bi ga videli. Previdno se je izogibal drugih stanov.

Leso je prestopil, odprl je prva vrata, krave so se ga prestrašile. Toplota je dahnila vanj. Potrkal je: "Liza!"

Dekle je odprlo in Martin je stal sredi stana. Ona je podnetila ogenj, da je švignil plamen. Smehljala se je in ga gledala z vročimi očmi.

"Danes sem prišel!"

"Če bi te videli!"

"Mar mi je. Odnesti bodo rogate glave."

Sedla sta na postelj. Martin jo je objel čez ramena in ona mu je skrila glavo na prsi.

"Se me še bojiš?" je praševal šepetaje.

"Tam doli sem se te bala."

"Tukaj je drugačen svet, Liza."

"Martin, z očetom sta se sporekla."

"Ni šlo drugače. On bi hotel, da bi živel doli na Trati, jaz nisem za to. Vidiš, tu gori sem doma."

"Martin, le eno kali mojo srečo. Ti ne boš nikoli moj!" Krčevito se ga je oklenila.

Zunaj je dihala noč, hladna in jasna. Sopenje živine je prihajalo izza sten. Ona pa je ležala v njegovem naročju, močne roke so jo objemale.

Sredi gluhe noči na visoki pla-

nini je šepetal Martin: "Liza, ti si moja. Semkaj ne pridejo oči, ne mati. Sejati in orati ni treba. Kako so neumni, ko se trgajo, čigava bo Trata. Spodaj nad Nacetovo bajto se pase srnjak. Pod Konjem imajo gamzi najlepše mladice. Takih srn, kog so na Dolu, ni daleč nikjer. Liza, ni ga človeka nad nama."
(Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

HIŠNIKI—Stalno delo v velikih uradnih poslopih. Dnevno ali nočno delo. Visoka plača. Ob nedeljah in praznikih se ne dela.

EMPLOYMENT OFFICE
230 So. La Salle St.

HIŠNICE—Stalno delo v velikih uradnih poslopih. Nič ribanja. Visoka plača. Ob nedeljah in praznikih se ne dela. Počitnice in bančni prazniki plačani.

FEDERAL RESERVE BANK
164 West Jackson Blvd.

HIŠNICE—Stalno delo v velikih uradnih poslopih. Nič ribanja. Visoka plača. Ob nedeljah in praznikih se ne dela. Počitnice in bančni prazniki plačani.

EMPLOYMENT OFFICE
230 So. La Salle St.

KUHI A-1
Dobro plača. Dobro stanje. Ob nedeljah in praznikih se ne dela. Vprašajte pri STELZER'S
Cor. Adams in Market sts.

IZREDNA PRILIKA—Za \$1,700 ta-koj in \$34.00 mesečno kupite dve novi 5-sobni hiši na 112 st. & Ave. M. Živite v eni, dajte drugo v najem po \$50.00, ali dajte v najem obe za \$100.00 na mesec. Pojasnila daje E. C. Mahoney, 135 S. La Salle, State 3341.

POTREBUJEMO kurjača za "greenhouse". 1 parni kotel s štokarjem. Stalno delo. Krowka Bros., 5402 N. Western ave.

HIŠNIKI—Stalno delo v velikih uradnih poslopih. Dnevno ali nočno delo. Visoka plača. Ob nedeljah in praznikih se ne dela.

FEDERAL RESERVE BANK
164 West Jackson Blvd.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vsa
v tiskarsko obrt spadajoča dela
Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerno, unijško delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:
SNPJ PRINTERY
2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago 23, Illinois
TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in priteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in one družine ki eni naročnik. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno leto naročnino. Ker pa člani še plačujejo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim to priteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaka lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bodo moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrú, drjave in Kanada \$6.00	Za Chicago in okolice je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 6.50
2 tednika in 3.50	2 tednika in 5.10
3 tednike in 2.60	3 tednike in 3.90
4 tednike in 1.20	4 tednike in 2.70
5 tednikov in nič	5 tednikov in 1.90

Za Evropo je \$8.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaka lastnina.

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. druživa št.
Naslov
Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledetih članov moje družine:

2. Čl. druživa št.
3. Čl. druživa št.
4. Čl. druživa št.
5. Čl. druživa št.

Mesto Drjave
Nov naročnik Star naročnik

BOOKS BY

LOUIS ADAMIC

- Cradle of Life \$2.50
- From Many Lands 3.50
- Grandsons 2.50
- Laughing in the Jungle 3.00
- My America 3.75
- Native's Return 2.75
- Two-Way Passage 2.50
- What's Your Name? 2.50

Order from
Proletarec
2301 South Lawndale Avenue
Chicago 23, Ill.

